

Mesihî Divanında Rakibe Yönelik Sövgü ve Beddua

Doç. Dr. Ali YILDIRIM

Giriş

Rakip, Arapça “rakabe” kökünden türemiş; gözleyen, gözetleyen anlamlarına gelen bir kelimedir. Allah’ın adlarından biri de gözeten, kollayan, murakebe eden anlamına gelen er-Rakîb’dir. Bir olayda, bir konuda muhtemelen yarıştığı kişiyi gözetleyen, onun pozisyonuna göre tavır alan anlamlarından kinaye olarak ortaya çıkan bu kelime, hayatın her alanına teşmil edilebilir. Rakabe kelimesinin aynı zamanda boyun ve buna bağlı olarak kafa anlamına geliyor olması da, bizdeki rekabete bağlı “kafa kafaya yarışmak” ve “at başı yarışmak” deyimlerini hatırlatmaktadır. İnsanların, hislerine, hırslarına, izzet-i nefislerine yönelik hususlarda hep yarışlar ve mücadeleler olagelmıştır. Kültürümüz ve edebiyatımızda belli bir kavram alanı oluşturan rakip, Divan şiirindeki aşk bahsinde, âşık ve sevgili ile birlikte sıklıkla kullanılan üç tipten biridir.

Divan şiirinde bu kelimenin yerine zaman zaman başkası, başkaları anlamına gelen “gayr” ve özellikle bunun çoğulu olan “ağyar” kelimeleri de kullanılmıştır. Söz konusu şiirde âşık tipi belli bir kişidir; bu da o metni ortaya koyan şairdir. Oysaki rakip birden çoktur; dolayısıyla aşğın bu noktada sıkıntısı da oldukça fazladır.

Aşkta rakip düşüncesinin ortaya çıkmasında en önemli etken, aşğın sevgiliden ayrı oluşudur. Divan şiirinde sevgili âşıktan çok uzaklarda, hatta bazen bilinmezlerdedir. Âşık, zaman zaman sevgilinin yıkıcı bakışlarına, acı sözlerine muhatap olsa da özde sevgiliden her daim ayrıdır; hicran içindedir. Aslında aşkın oluşması için ayrılığın olması zarurîdir; zira aşk ayrılığı gerektirir. Âşıklar/şairler, ayrı oldukları sevgiliye kavuşma hülyaları içinde olmakla birlikte, esasında kavuşmayı da istemezler; çünkü vuslat aşkı öldürür. Aşkın her dem taze ve dinamik kalması için hicran şarttır. Hatta varlığın yaratılarak Yaratan’dan bir nevi ayrılması da mutasavvıflar tarafından aşk-ı Zâtî (aşk-ı ilahî) ile izah edilmiştir. Buna göre âlem-i sekinet (ilm-i

İlahî)'te huzur ve dinginlik içindeki saf ma'kulat yaratılarak, bir nevi aslından ayrılmıştır. Ruh, o aslî vatan ve aslî sevgilinin özlemi içindedir. Ayrı olmak ve bunun neticesinde özlem ve hasretle sevmek en makbul sevgiden addedilmiştir. Zira sevgi gücünü, kuvvetini ve dinamizmini buradan alır. Dolayısıyla insanların “insanî yetkinleşmenin tüm imkanlarını elde etmek için O’na yakınlık kadar O’ndan uzak kalışı da tatmaları gerekiyordu.” (Chittick-Murata 2000: 237)

Sevgiliden ayrı olma sürecinde, âşığın bilincinin köküne rakibin yerleştiği en önemli duygu, kıskançlık(gayret)’tir. Zira aşkın en önemli taraflarından biri kıskançlıktır. Sevgiliyi herkesten, her şeyden hatta kendinden bile kıskanmaktır. Bu duygu tabii ki insanlara hasredilmekle birlikte, bazen İlahî kıskançlıktan bile bahsedilmektedir. Kıskançlık anlamına gelen gayr(gayret) ile ilgili İbn Arabî'nin düşüncesi şöyledir: “Gayret ise gayrdan müştaktır ki o da “sen”sin. Bundan da vahdet-i vücüt makamının gayr(başkası)'dan hoşlanmayan, gayret(kıskançlık)'i getirdiği sonucunu çıkarır.” (Afifi 2002: 31). Yani Allah, kullarının kendisinden başkasına ibadet etmesini, kendisinden başkasını sevmesini istemez. Yaygın bir inanışa göre “Allah gayûrdur, evliyasını sever, sevdiklerini kıskanır, onlara ve dinine yapılan haksız ve kötü muamele gayretullahı dokunur.” (Uludağ 1995: 203). Kuşeyrî, risalesinde Allah'ın gayreti noktasında şunları söyler: “Biliniz ki Hak celle ve alânın veli kulları ile sünneti şudur: Evliya Hak'tan başkası ile sakinleştiği ve O'ndan başkasını düşündüğü ya da kalpleriyle başka bir şeye yöneldiği zaman, Hak tealâ onlar üzerine o şeyi karmakarışık eder. Bundan dolayı veli kullarının kalpleri yeniden halisane zatına dönünceye kadar onları kıskanır.” (Kuşeyrî 2003: 349).

Bütünüyle olumsuz görünen ve bu sebeple şiirlerde en kötü vasıflarla anlatılan, beddua edilen, lanet okunan rakibin çok önemli bir fonksiyonu ortaya çıkmaktadır. Bu da aşığı teyakkuz halinde bulundurması, yani gayrete (kıskançlık) getirmesidir. Uzaktaki sevgilinin yanında rakip ya da rakiplerin varlığı düşüncesi, âşığı her daim sevgili ile ilgili endişe ve huzursuzluğa sürükler. Bu hâl, âşığın uyanık ve sevgilinin düşüncesi içinde olmasını sağlamaktadır ki, bu, âşığın kıskançlığını ve aşkını artırmaktadır. Kıskançlık (gayret) içindeki âşık tabii ki sevgili hususunda gayrete gelecek, çaba içinde olacaktır. Bu noktadan bakınca rakibin aşkıta yapıcı bir yönünün olduğu idrak edilecektir. Zira “her şey zıddıyla kaim olur.” düşüncesine göre, rakibin olmadığı bir aşk zaten aşk olamazdı. Uzakta da olsa rekabet edilecek bir rakipten

tamamen emniyette olan sevgili, belki de zaman zaman unutulacak, bazen sevilme sorununu yaşayacaktır.

Andıkça kara yüzlü rakîbi iderem âh

Niteki kurum çoğ olıcak tutuşur ocak (Mesihî)

(Kurum çok olduğunda ocağın iyi tutuşması gibi, kara yüzlü rakibi hatırladıkça ah çekerim.)

Âşık, rakibin onun aşkını tazelandirmesini, kuvvetlendirmesini çoğunlukla idrak edemez. Yani onun bu noktada yapıcı yönünü göremez. Bu sebeple âşığın indinde en kötü, en yararsız, en değersiz varlık rakiptir.

Divan şairleri rakiplerini şiddetli kıskançlık duyguları ile kötümüşler; sevgilinin rakibe meylinin acısını bile rakiplerden çıkarmaya çalışmışlardır. Onlar rakipleri için benzetme unsuru olarak bazı hayvanları ve bir takım kötü fiilleri kullanmışlardır. Bunlar dünya kültürlerinde ve kültürümüzde kötülüğün, uğursuzluğün, felaketin, bönlüğün, sefilliğün, pislüğün, gülünçlüğün simgesi olan hayvan ve yaratıklardır.

Divan şiirinde âşık, maşuk, rakip üçlemesi kendilerine biçilen roller dahilinde dramatize edilmiştir. Tabiri caizse, sınırları çizilen bu şablon çerçevesinde kurgusal bir oyun söz konusudur. Yani biz dış dünyada tecrübe ettiğimiz gerçek hayattan kesitlerle muhatap oluruz; ancak gerek âşık, gerek maşuk, gerekse rakip iç dünyamızın da dinamikleridir. Yani bir yönüyle her insan, bu üç tipin de bir anda gösteri yaptığı sahnedir.

Mesihî Divanında Rakibi Tavsif ve Ona Yönelik Beddua

Mesihî, Divan edebiyatının başarılı şairlerinden biri olup 15. yüzyılda yaşamıştır. Bu çalışma için seçilmiş olmasının yegane özelliği “rakîb” kelimesine divanında fazla yer vermesidir. Üç yüz civarında gazel, yirmi beşe yakın kasideden oluşan divanında altmış beş kez bu kelimeyi kullanmıştır. Dokuz kez de yine aynı anlama gelen “ağyâr” kelimesini kullanmıştır. Bir fikir vermesi açısından Divan şiirinin

önde gelen şairlerinden bazılarının bu kelimelere divanlarında ne kadar yer verdikleri önem arz etmektedir. İlki rakip, ikincisi ağyâr olmak üzere Ahmedî altı-yirmi yedi, Necatî on-yedi, Hayalî otuz iki-yirmi dört, Fuzulî sekiz-otuz üç, Bâkî dokuz-on, Nefî üç-dokuz, Şeyhülislam Yahya otuz bir-on dokuz kez bu kelimeleri kullanmışlardır. Buna karşılık şunu da hemen belirtmek gerekir ki, Mesihî veya başka bir şairin bu kelime ve bu kelimenin temsil ettiği tip ile ilgili olarak çok farklı anlayış ve değerlendirmelerinin olduğunu söyleyemeyiz. Bu tip ile ilgili her hangi bir şairin tutum ve davranışını bütün Divan şairleri için de söylemek mümkündür.

İnsanın mizacı, zor, çetin, sıkıntılı durumların olmamasını; oluyorsa da kendi hayatında bunlarla karşılaşmamayı arzular. Arzuladığı hedefler en kısa yoldan ulaşmayı, yolu üzerinde ise hiçbir engelin olmamasını ister. Dolayısıyla aşk yolunun en önemli engeli olan rakîbin varlığı, âşığı üzmektedir. Ona göre en iyisi rakîbin olmamasıdır; ancak rakip hatta rakiplerin varlığı da bir gerçek. İşte Divan şairleri bu gerçek karşısında bir takım savunma mekanizmaları geliştirmişlerdir. Bunlardan başta geleni, rakibi toplumda en itibarsız duruma düşürecek sıfatlarla yaftalamak olmuştur. Bunlar, Müslüman bir toplumun nefretini ve hiddetini çekecek olan şeytan, dev, ehrimen, kâfir, Firavun, Ebu Leheb, Ebu Cehil gibi isimlerdir. Mesihî, bu sıfatları rakip için sık sık kullanır.

Bâb-ı dilber kim rakîb olmuş durur derbân aña

Âsumândur sanki çıkar gâh geh şeytân aña

(Şeytanın zaman zaman, gökyüzüne çıkması gibi, rakip sevgilinin gökyüzü gibi yüce olan kapısına kapıcı olmuş.)

Olmaga dîv-i rakîbüñ şerr-i mekrinden emîn

Tende san dâg-ı gamun mühr-i Süleymândur baña

(Vücutuma açtığın yaralar, şeytan rakibin aldatma şerrinden emin olmak için sanki Süleyman'ın mührüdür.)

Rakibin kötülüğü ve azaba uğrayacağı, Kur'an senedine de dayandırılır:

Rakîbi görüp âh itdük kapuñda

“Ca`alnâhâ rücûmen li'-ş-şeyâtîn”

(*Senin kapında rakibi görüp âh ettik; “Andolsun biz en yakın göğü lambalarla donattık ve onları şeytanlar için taşlamalar yaptık ve onlara çılgın ateş azabını hazırladık” Mülk/5*)

Âşık, maşuk, rakip üçlemesi, başka bir üçleme olan Âdem, cennet ve şeytan ile birlikte değerlendirilmektedir:

*Kûyuñda bak rakîb ile baña ki bilesin
Cennet içinde dîv ile Âdem hikâyetin
(Çevrende rakip ile beni gör de cennetteki Âdem, şeytan kıssasını öğren.)*

*Cennet-i kûyuñdan ayırdı Mesîhîyi rakîb
Âkıbet çıkardı bak şol Âdemüñ şeytânına
(Şeytanın Âdem’i cennetten çıkartması gibi, rakip de beni sevgilinin havalisinden ayırdı.)*

Bazen işler âşığın istediği gibi gider veya âşık gönlünden geçeni terennüm eder:

*İşiginden rakîbi sürdi cânân
Melek şeytânı san gökden uçurdu
(Meleklerin şeytanı gökyüzünden kovması gibi, sevgili de rakibi eşiğinden sürdü.)*

Rakip, dinsiz, imansız bir kâfirdir. Onun dini, imanı olmadığı gibi merhameti de yoktur. Onun, bütün güzel ve güzelliklerden mahrum kalacağı zaten Allah tarafından Kur’ân’da bildirilmektedir:

*Seyr-i bâg-ı kûyuñ içinde rakîbi koma kim
Kâfire olmaz temâşâgâh hüsniyât-ı adn
(Senin güzellik bağına gezmesi “görmesi” için rakibi bırakma; çünkü adn cennetinin güzellikleri kâfire haramdır.)*

Âşığın rakiple mücadelesi bazen âşığın ölümünden sonra bile devam eder. Tabii şair bunları çeşitli sanat oyunları ile söyler:

*Kabrde kılsam rakîb öcinden efgân dir gören
Havf-i kâfirden zemin içre ezân okur Bilâl
(Rakipten öç almak kasdıyla mezarımda bağırp çağırsam; bu sesi duyanlar
kâfirlerin korkusundan Bilal'in ezan okuduğunu sanır.)*

Mesihî, belirsiz bir kâfire benzettiği rakibi, bazen namılı din düşmanları ile özdeşleştirir:

*Mûsâ gibi kır âlini Fir`avn-ı rakîbüñ
Tâ sen şeh-i hüsne diyeler âl kırandır
(Firavun rakibin soyunu Hz. Musa gibi kır ki, sen güzeller şahının adı âl kıran
olsun)*

*Niçün çekinür zülfüne her dem rakib-i Bû-leheb
Yetmeye mi ol bogazı iplüye bir habl-i mesed
(O Ebu Leheb yaratılışlı rakip niçin senin zülfüne asılır; o boğazı ipliye “hurma
lifinden bir ip” yetmez mi?)*

*Bu müşebbek sîne saklar nakşuñi ağyârdan
Kim Ebû Cehli örümcek ağı saklar gârdan
(Ebu Cehil'den mağaradakileri “Hz.Peygamber, Hz. Ebu Bekir” örümcek
ağının sakladığı gibi, o lime lime olmuş sinem senin görüntünü rakiplerden saklar.)*

Mesihî rakiple ilgili olarak orijinal benzetmeler de yapar:

*Ayrılmaz sineden fikri rakîbün
K'olur kâfir cehennem içre lâbis*

(*Kâfirin cehennem ateşi içinde gizlendiği gibi, sinemden rakibin düşüncesi gitmez.*)

*Kûyuña varup Mesîhî tutuşur agyâr ile
Sanki gâzîdür ki akına varup kâfir tutar
(Mesîhi, akın salıp kafir esir eden “öldüren” bir gazi gibi, senin evinin etrafındaki rakiplerle kavgaya tutuşur.)*

Rakip, insanların şiddetle kaçtıkları; yüzü, vücudu deforme olmuş cüzamlılar gibidir:

*Bezm-i zilletde ol agyâr-ı cüzâmuñ görünür
Kara yüzinde dili şem`-i şebistân-şekil
(Aşağılıkların meclisindeki cüzamlı rakiplerin kara yüzlerinde dilleri, gece karanlığındaki mum gibi görünür.”*

Bazen de rakip, gözünde çiçek hastalığı çıkan ve dolayısıyla kör olması istenendir:

*Hayâli cemâlûñ bahârınuñ üş
Rakîbüñ gözinde çıkardı çiçek
(Senin güzellik baharının hayali, rakibin gözünde çiçek çıkardı.)*

Divan şairlerinin rakibe layık gördükleri en yaygın sıfat “it”tir. Ama Mesîhî bununla da yetinmeyerek onları görüntüsü ve kokusu iğrenç olan köpek leşlerine benzetir:

*Görüp rakîbüñ ile ben nice dirildüğümü
Sokakda mürde-i segler bize tebessüm ider
(Rakibinle benim nasıl dirildiğimi gören köpek leşleri, bize gülümser.)*

Mesihî de geleneğe uyarak rakibi, ağırlıklı olarak köpeğe benzetmiştir. Diğer müteradifleri olan it, kelp ve seg kelimelerine de yer veren şair, mecazen “boğazı ipli”yi de bu anlamda kullanmaktadır. İlk dönemlerden beri insanın yanında yer alarak, evcilleşen köpek, aynı zamanda sadakatin de göstergesi olmuştur. Özellikle sahibine bağlılığı hiçbir hayvanla kıyaslanamayacak olan köpeğin bu olumlu vasfı, mecazen insan için kullanıldığında olumsuz bir anlam yüklenmiştir. Bu sadakat ve kapı beklemek, zamanla zelilliğin, düşkünlüğün, asaletsizliğin ve çıkarıcılığın göstergesi olmuştur. Küçük bir ekmek parçası için saatlerce kapı beklemek, en hakir davranış olarak görülmüştür. Dolayısıyla bu durum sırnaşıklığın, musallat olmanın, bıkkınlık vermenin de tam adı olmuştur. İşte sevgilinin küçük bir lütfu için saatlerce onun evi etrafında dolanan rakiplere en iyi sıfat olarak bu yakıştırılmıştır.

İtliğin komaz işigüñde rakîb

Yine kendü kendüye olur secîh

(Rakip, senin eşiğinde yine itlik ederek kendi kendine kaşınır.)

Hâldaş olalı senünçün rakîb ile şehâ

Sorma hiç ahvâlümüz kim hâlümüz it hâlidür

(Ey sevgili, senin yüzünden rakiple haldaş olalı halimiz it halidir.”

Beni yine taladı it rakîbüñ

Ölüm gibi çagin çagin üş

(İt rakip ölüm gibi üzerime çullanarak beni daladı.)

Göster rakîbe ârif iseñ dâg-ı sîneñi

Bir pâre etmek ile ol itüñ femini dik

(Eğer anlayışın varsa rakibe sinendeki yaranı göster; zira bir parça ekmekle itin ağzı kapanır.)

Seg-i kûyuñla uludı rakîbüñ

K' olur aña nazar kıldukça hod-bîn

(Senin evinin etrafındaki köpeklerle uluyan rakibin, onlara baktıkça kendini

görür.)

Seg-i kûyına `âk olma rakîbâ

Îtâle itme kendiñden uluya

Rakîb-i kelbi görsem der-peyüñce

Ururam na`reler dilden pey-â-pey

(Ît rakibi kapında görünce, sürekli naralar atarım.)

Rakîb itmez benümle merhabâyı

Mukarrer seg yapışmaz âşinâyı

(Îtin tanıdığı ısırmadığı gibi, rakip de benimle selamlaşmaz.)

Rakibi sûfi dahi sevmez imiş

Ki olmaz kelbden rubâh hoşnûd

(Tilkinin itten hoşlanmaması gibi, sufi de rakibi sevmez.)

Âhir aluram ben seni agyâr elinden

Kim bâz alıkor bulıcağız saydı zagande

(Seni sonunda rakibin elinden, şahinin avı tazının elinden aldığı gibi, alırım.)

Mesihî divanında rakibin benzetildiği hayvan sadece köpekle sınırlı değildir. Görünüşü ve sesi çirkin olan karga da benzetmeye dahil edilir. Karga, sesi itibariyle bülbül, yürüyüşü itibariyle de keklikle kıyaslanarak her halükarda kötü bir kuş olarak ortaya konulur. Görülmesi ve sesinin duyulmasının başa kötü şeylerin gelmesine sebep olacağına inanılması dolayısıyla “şahs-ı meşûm” olarak değerlendirilmiştir. Özellikle aynı kafese konulmuş karga ve bülbül kurgusu insanın bedeninde bulunan nefis ve ruhu sembolize etmekte olup edebiyatımıza bu yönüyle de yansımıştır. Kötülüklerin ve çirkinliklerin kuşu olarak tanınan karga, bülbül ya da papağan gibi kuşların beslendiği gül, şeker gibi yiyecekler ve gül bahçesi gibi yerlere karşı; leş yiyiciliği, hatta pislikle beslenmesi ve harabelerde barınmasıyla da bilinmektedir.

*Kapunda zâg-ı rakîbüñden otururdum emîn
Belâ bu fâhiteler de görürse kumkum ider
(Kapında karga rakiplerden emin olarak otururdum; bela bu ki beni burada
kumrular da görürse kem küm “dedikodu” eder.)*

*Göñül zülfüñde tururken rakîb ol araya gelmez
Ne cânı var tolaşa zâg bâzuñ âşiyânına
(Gönlüm senin saçlarında iken rakip araya giremez; karganın şahin yuvasına
ulaşması mümkün mü?)*

*Cânâ rakîbi lutf idüp el üzre tutma kim
Görmez kimesne zâga mahal serv talını
(Ey sevgili lütfedip rakibi el üstünde tutma; servi dalını kimse kargaya layık
görmez.)*

Eşek de bölüğü, idraksizliği simgelemesi, ağır yükleri taşıması ve batağa saplanmışlığı ile insanın madde boyutunu temsil etmesi yönünden edebiyatta yer etmiştir. Böyle olumsuzlukları yüklenen eşeğin rakibe benzetilmemesi söz konusu olamazdı:

*Rakîb oldı hammâl-ı bâr-ı emek
Ki kuvvetlü hardur ezelden ne şek
(Rakip emek yüklerini “sevgiliyle ilgili kazanımlar” yüklendi; eşek şüphesiz
ezelden beri en kuvvetli yük taşıyıcıdır.)*

Mesihî, rakibi dinen murdar olan domuz olarak da niteler. Aynı beyitte iham cinas ile soytarı anlamına maymun da der:

*Ben umardum ki toñuz kopa rakîbüñ ammâ
Âkıbet tâli`ini gör nice meymûn oldı
(Ben rakibin domuz olması? İsterdim; ama talihine bak ki uğurlu geldi.)*

Rakip, bazen suçlu, bazen ekşi suratlı, bazen de kapıya gelmiş bir dilencidir:

*Çünkü rakîb-i mücrimüñ gönli çeker asılmaga
Tak sûre-i Tebbet hakı boynuna bir habl-i mesed*

*Bakar rûy-ı rakîbe çeşm-i mestüñ
Belî mâ'il olur eşkiye mahmûr*

*Baňa la`lünçün kılur düşnâm kûyuñda rakîb
Sâ'ile hâmin virür ekser yemişün bâgbân*

Rakibi şeytandan eşeğe, köpekten domuza kargaya kadar değişik kötü sıfatlarla anan Mesihî, hırsını bununla da alamaz. Artık rakibi döne döne aynı sıfatlarla hitap etmenin yetmeyeceğini bilen şair, beddua etmeye başlar. O, rakibin ocağına su dökmek ister; sevdiğine el uzatırsa koltuğunda sıraca(illet), gözünde çiçek çıkmasını ister; feleğin ona kan içirmesini, eğer bunlar da olmazsa dünyayı rakibin başına dar edeceğini söyler. Bazen de sadece rakibin değil bütün soyunun kırılması isteğini dile getirir:

*Beni giryân itmeden hâli degül bir dem rakîb
Âkıbet eşkümdür anuñ su koyan ocağına
(Rakip beni ağlatmaktan bir an uzak değildir; sonunda benim bu göz yaşlarım
onun cağına su dökecek.)*

*Rakib el uzadursa ol sirâca
Çıkarsun koltuğında çak sirâce
(Rakip eğer siraç olan sevgiliye el uzatırsa, Allah onun koltuğunda yaralar
çıkarsın.)*

*Kan içürmezse rakibâ saňa ger dâver-i çarh
Neye yarar bu şarâb-ı şafak u sâgar-ı çarh
(Ey rakip, eğer felek sana kan içirmezse, onun çarh kadehi ile şafak renkli*

şarabı neye yarar?)

Niçün çekiniür zülfüñe her dem rakib-i Bû-leheb

Yetmeye mi ol bogazı iplüye bir habl-i mesed

Ragm-ı agyâra Mesîhî ayaguñ tozın alup

Bir avuç toprag ile düşmenini kûr eyler

(Mesihî senin ayağının toprağını alıp rakiplere karşı atarak onların gözlerini kör eder-Hz. Peygamber'in Bedr gazvesindeki mucizesine gönderme yapıyor-.)

Dostlar bilüñ ki dilberden asılacak rakîb

Gin yürimezse cihâni başına dar eyleyem

(Dostlar bilin ki sevgiliye musallat olacak rakip, onun uzağından gitmezse dünyayı ona dar ederim.)

Her gice mâni` olur nâleme kûyuñda rakîb

Göreyin kim okına uğraya âh-ı seherüñ

(Rakip, her gece senin kuyunda inlememe engel olur; inşallah seherde etkili olan o ahın oklarına hedef olur.)

Kolın hamâ'il itmiş idi boynuña rakîb

Gayretten ol hamâ'ili sî-pâre eyledüm

(Rakip, sevgilinin boynuna kolunu hamail gibi dolamıştı; kıskançlığımdan onun kolunu otuz parçaya ayırdım.)

Sonuç: Rakip,